

Ποιήματα

Τάσος Λειβαδίτης - Αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος

Αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος,
δεν θα πάψεις ούτε στιγμή ν' αγωνίζεσαι για την ειρήνη και για το δίκιο.
Θα βγεις στους δρόμους, θα φωνάζεις, τα χείλια σου θα
ματώσουν απ' τις φωνές,
το πρόσωπό σου θα ματώσει από τις σφαίρες — μα ούτε βήμα πίσω.
Κάθε κραυγή σου μια πετριά στα τζάμια των πολεμοκάπηλων.
Κάθε χειρονομία σου σα να γκρεμίζεις την αδικία.
Και πρόσεξε: μη ξεχαστείς ούτε στιγμή.
Έτσι λίγο να θυμηθείς τα παιδικά σου χρόνια,
αφήνεις χιλιάδες παιδιά να κομματιάζονται την ώρα που παίζουν ανύποπτα
στις πολιτείες.
Μια στιγμή αν κοιτάξεις το ηλιοβασίλεμα,
αύριο οι άνθρωποι θα χάνονται στη νύχτα του πολέμου.
Έτσι και σταματήσεις μια στιγμή να ονειρευτείς,
εκατομμύρια ανθρώπινα όνειρα θα γίνουν στάχτη κάτω απ' τις οβίδες.
Δεν έχεις καιρό.
Δεν έχεις καιρό για τον εαυτό σου,
αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος.

Αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος,
μπορεί να χρειαστεί ν' αφήσεις τη μάνα σου, την αγαπημένη
ή το παιδί σου.
Δε θα διστάσεις.
Θ' απαρνηθείς τη λάμπα σου και το ψωμί σου.
Θ' απαρνηθείς τη βραδινή ξεκούραση στο σπιτικό κατώφλι
για τον τραχύ δρόμο που πάει στο αύριο.
Μπροστά σε τίποτα δε θα δειλιάσεις κι ούτε θα φοβηθείς.
Το ξέρω, είναι όμορφο ν' ακούς μια φυσαρμόνικα το βράδυ,
να κοιτάς έν' άστρο, να ονειρεύεσαι.
Είναι όμορφο σκυμμένος πάνω απ' το κόκκινο στόμα της αγάπης σου
να την ακούς να σου λέει τα όνειρά της για το μέλλον.
Μα εσύ πρέπει να τ' αποχαιρετήσεις όλ' αυτά και να ξεκινήσεις,
γιατί εσύ είσαι υπεύθυνος για όλες τις φυσαρμόνικες του κόσμου, για όλα τ'
άστρα, για όλες τις λάμπες και για όλα τα όνειρα,
αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος.

Αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος,
μπορεί να χρειαστεί να σε κλείσουν φυλακή για είκοσι ή και περισσότερα
χρόνια,
μα εσύ και μες στη φυλακή θα θυμάσαι πάντοτε την άνοιξη,
τη μάνα σου και τον κόσμο.
Εσύ και μες απ' το τετραγωνικό μέτρο του κελιού σου
θα συνεχίζεις τον δρόμο σου πάνω στη γη.
Κι όταν μες στην απέραντη σιωπή, τη νύχτα,

Θα χτυπάς τον τοίχο του κελιού σου με το δάχτυλο,
απ' τ' άλλο μέρος του τοίχου θα σου απαντάει η Ισπανία.
Εσύ, κι ας βλέπεις να περνάν τα χρόνια σου και ν' ασπρίζουν τα μαλλιά σου
δε θα γερνάς.
Εσύ και μες στη φυλακή κάθε πρωί θα ξημερώνεσαι πιο νέος.
Αφού όλο και νέοι αγώνες θ' αρχίζουνε στον κόσμο,
αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος.

Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος
θα πρέπει να μπορείς να πεθάνεις ένα οποιοδήποτε πρωινό.
Αποβραδής στην απομόνωση θα γράψεις ένα μεγάλο τρυφερό γράμμα στη
μάνα σου
θα γράψεις στον τοίχο την ημερομηνία, τ' αρχικά του ονόματός σου και μια
λέξη: Ειρήνη
σα να 'γραφες όλη την ιστορία της ζωής σου.
Να μπορείς να πεθάνεις ένα οποιοδήποτε πρωινό
να μπορείς να σταθείς μπροστά στα έξη ντουφέκια
σα να στεκόσουνα μπροστά σ' ολάκαιρο το μέλλον.
Να μπορείς, απάνω απ' την ομοβροντία που σε σκοτώνει
εσύ ν' ακούς τα εκατομμύρια των απλών ανθρώπων που τραγουδώντας
πολεμάνε για την ειρήνη.
Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος.

Γιάννης Ρίτσος - Ειρήνη

Τ' όνειρο του παιδιού είναι η ειρήνη
Τ' όνειρο της μάνας είναι η ειρήνη
Τα λόγια της αγάπης κάτω απ' τα δέντρα
είναι η ειρήνη

Ο πατέρας που γυρνάει τ' απόβραδο μ' ένα φαρδύ χαμόγελο στα μάτια
μ' ένα ζεμπίλι στα χέρια του γεμάτο φρούτα
και οι σταγόνες του ιδρώτα στο μέτωπό του
είναι όπως οι σταγόνες του σταμνιού που παγώνει το νερό στο παράθυρο,
είναι η ειρήνη.

Όταν οι ουλές απ' τις λαβωματιές κλείνουν στο πρόσωπο του κόσμου
και μες στους λάκκους που 'καψε η πυρακαϊά δένει τα πρώτα της μπουμπούκια η ελπίδα
κι οι νεκροί μπορούν να γείρουν στον πλευρό τους και να κοιμηθούν δίχως παράπονο
ξέροντας πως δεν πήγε το αίμα τους του κάκου,
είναι η ειρήνη.

Ειρήνη είναι η μυρουδιά του φαγητού το βράδυ,
τότε που το σταμάτημα του αυτοκινητού στο δρόμο δεν είναι φόβος,

τότε που το χτύπημα στην πόρτα σημαίνει φίλος,
και το άνοιγμα του παραθύρου κάθε ώρα σημαίνει ουρανός,
γιορτάζοντας τα μάτια μας με τις μακρινές καμπάνες των χρωμάτων του,
είναι ειρήνη.

Ειρήνη είναι ένα ποτήρι ζεστό γάλα κι ένα βιβλίο μπροστά στο
παιδί που ξυπνάει.
Τότε που τα στάχια γέρνουν το 'να στ' άλλο λέγοντας: το φως, το φως
και ξεχειλάει η στεφάνη του ορίζοντα φως,
είναι η ειρήνη.

Τότε που οι φυλακές επισκευάζονται να γίνουν βιβλιοθήκες,
τότε που ένα τραγούδι ανεβαίνει από κατώφλι σε κατώφλι τη νύχτα,
τότε που τ' ανοιξιάτικο φεγγάρι βγαίνει απ' το σύγνεφο
όπως βγαίνει απ' το κουρείο της συνοικίας φρεσκοξυρισμένος ο
εργάτης το Σαββατόβραδο,
είναι η ειρήνη.

Τότε που η μέρα που πέρασε, δεν είναι μια μέρα που χάθηκε,
μα είναι η ρίζα που ανεβάζει τα φύλλα της χαράς μέσα στο βράδυ
κι είναι μια κερδισμένη μέρα κι ένας δίκαιο ύπνος,
που νιώθεις πάλι ο ήλιος να δένει βιαστικά τα κορφίνια του
να κυνηγήσει τη λύπη απ' τις γωνιές του χρόνου,
είναι η ειρήνη.
Ειρήνη είναι οι θημωνιές των αχτίνων στους κάμπους του καλοκαιριού
είναι τ' αλφαβητάρι της καλοσύνης στα γόνατα της αυγής.
Όταν λες: αδελφές μου, – όταν λέμε: αύριο θα χτίσουμε.
όταν χτίζουμε και τραγουδάμε,
είναι η ειρήνη.

Τότε που ο θάνατος πιάνει λίγο τόπο στην καρδιά
κι οι καμινάδες δείχνουν με σίγουρα δάχτυλα την ευτυχία,
τότε που το μεγάλο γαρίφαλο του δειλινού
το ίδιο μπορεί να το μυρίσει ο ποιητής κι ο προλετάριος,
είναι η ειρήνη.

Η ειρήνη είναι τα σφιγμένα χέρια των ανθρώπων
είναι το ζεστό ψωμί στο τραπέζι του κόσμου
είναι το χαμόγελο της μάνας
Τίποτ' άλλο δεν είναι η ειρήνη.
Και τ' αλέτρια που χαράζουν βαθιές αυλακίες σ' όλη της γης,
ένα όνομα μονάχα γράφουν:
Ειρήνη.
Τίποτ' άλλο. Ειρήνη

Πάνω στις ράγες των στίχων μου
το τραίνο που προχωρεί στο μέλλον

φορτωμένο στάρι και τριαντάφυλλα,
είναι η ειρήνη

Αδέρφια,
μες στην ειρήνη διάπλατα ανασαίνει όλος ο κόσμος με όλα τα όνειρά μας
Δώστε τα χέρια αδέρφια μου,
αυτό 'ναι η ειρήνη.

Γιάννης Ρίτσος – Ο Δωδεκάλογος της Γ' Μαραθώνιας Πορείας

1

Βαδίζω στον ίδιο δρόμο του αρχαίου Μαραθωνοδρόμου.
Ξεκινώ από την ίδιαν ένδοξην αφετηρία απ' όπου ξεκίνησε κι Εκείνος
φτάνοντας κάτω απ' την Ακρόπολη
για ν' αναγγείλει
τη νίκη της Ελευθερίας και της Ειρήνης.
Βαδίζω πάνω στα πάμφωτα ίχνη που άφησαν σ' αυτό το χώμα
τα φτερωτά πόδια του ήρωα και μάρτυρα της Ειρήνης, Γρηγόρη Λαμπράκη.
Βαδίζω πλάι στον Μπέρτραντ Ράσσελ,
πλάι στον Πάουλινγκ, τον Λούθερ Κινγκ και τον Έρεμπουργκ.
Βαδίζω υπερασπίζοντας τον άνθρωπο, τα ποιήματα, τη μουσική, τ' αγάλματα,
την Ειρήνη και τη Δημοκρατία.

2

Βαδίζω ανάμεσα σε τόπους που τους λάξευσε
το μεγάλο, δυνατό χέρι της Ιστορίας.
Βαδίζω σε τούτη τη γη, τη σπαρμένη
με κόκκαλα και αγάλματα ηρώων,
σηκώνοντας στους ώμους μου σαν δύο τεράστια φτερά που με σηκώνουν
την κοινή μας ευθύνη
για την Ειρήνη και τη Δημοκρατία.

3

Πιστεύω στον άνθρωπο.
Όλους μας μια κοινή μοίρα μάς ενώνει:
η πάλη κατά του πολέμου, κατά της δυστυχίας και του θανάτου,
η πάλη κατά της φτώχειας και του φόβου,
η πάλη κι η ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο.
Βαδίζω ενάντια σ' όλες τις προκαταλήψεις που χωρίζουν τους ανθρώπους,
βαδίζω για την Ειρήνη,
κι αισθάνομαι στο πρόσωπό μου την ανάσα της Ανθρωπότητας.

4

Μισώ το φασισμό και τον πόλεμο.
Είκοσι χρόνια κλείσανε απ' τη συντριβή του αιματοστάλαχτου χιτλερισμού.
Δεν ξεχνώ την καπνιά των κρεματόριων.
Δεν ξεχνώ την παιδούλα Άννα Φρανκ,

τον Φούτσικ, τον Γκαμπριέλ Περί, τη Ζώγια,
τον Ναπολέοντα Σουκατζίδη, την Ηλέκτρα, τον Περρίκο.
Δεν ξεχνώ τα 50 εκατομμύρια νεκρούς,
το απόκρημνο σκοτάδι του τρόμου και τους ποταμούς των δακρύων,
Βαδίζω μ' όλους που μισούν το φασισμό και τον πόλεμο.
Βαδίζω μ' αυτούς που αγαπούν την Ειρήνη.
Για να παίξουν αμέριμνα τα παιδιά στις αυλές.
Για να χαμογελούν οι μανάδες στα παράθυρα.
Για ν' ανοίγουν σαν άσπρα λουλούδια τα βιβλία.
Για να λάμπει σαν ήλιος το ψωμί επάνω σ' όλα τα τραπέζια.
Για να παραδίδει ευγενικά η μια γενιά στην άλλη,
όχι το δαυλό του τελειωτικού εμπρησμού,
αλλά τη δάδα της Δημιουργίας.

5

Δεν ξεχνώ το τρομερό νέφος που σαβάνωσε
τη Χιροσίμα.
Δεν ξεχνώ τούς 200.000 νεκρούς της Χιροσίμα.
Πέρασαν είκοσι χρόνια από τότε.
Δεν ξεχνώ.
Δεν ξεχνώ την τερατώδη απειλή
κατά της Ανθρωπότητας και του Πολιτισμού.
Δεν ξεχνώ τα λόγια του Αϊνστάιν:
«Σταματήστε τον πυρηνικό ανταγωνισμό, πριν οι άνθρωποι
ξαναγυρίσουν στα σπήλαια και στα τόξα».
Παλεύω για την κατάργηση των πυρηνικών όπλων,
των πυραύλων,
των μέσων μαζικής καταστροφής.
Παλεύω για την κατάργηση των στρατιωτικών βάσεων.
Παλεύω για μια συμφωνία ανάμεσα στους λαούς.
Για να μην υπάρξουν ποτέ πια Χιροσίμες.

6

Βαδίζω με τη σκέψη στην Κύπρο.
Βαδίζω για την Ειρήνη, και μάχομαι
για την ειρήνευση στο αγαπημένο μας νησί,
για την αρμονική διαβίωση των δύο κοινοτήτων,
για την αδέσμευτη Ανεξαρτησία – Αυτοδιάθεση – Ένωση.
Αρνούμαι κάθε ιδέα διχοτόμησης,
κάθε παζάρεμα για «ανταλλάγματα»,
κάθε σκέψη για ομόσπονδο κράτος.
Οι Κύπριοι δε ζητούν παρά να 'ναι
ελεύθεροι σαν άνθρωποι και σαν λαός.
Ζητούν
ν' αποστρατικοποιηθεί το νησί και να γίνει
δεσμός ειρήνης
με τους γύρω Λαούς.
Και τούς τ' αρνιούνται

οι ιμπεριαλιστές κι οι Τούρκοι σωβινιστές.
Όμως οι λαοί είναι μαζί τους.
Μαζί τους κι η ιστορία.
Κι εμείς μαζί
ως το τέλος πιστοί.
Βαδίζω για την Κύπρο. Κι η Κύπρος βαδίζει μαζί μας.

7

Οδοιπορώ και για το μακρινό, μαρτυρικό Βιετνάμ.
Κάθε άνθρωπος, όπου γης, συγκλονίζεται
απ' την αποκορύφωση της ιμπεριαλιστικής παρανομίας και βίας.
Όχι, δεν είναι οι απλοί Αμερικάνοι που κάνουν την πρωτάκουστη επίθεση.
Αυτοί μίλησαν με το στόμα του γεροισιαστή Μος:
«Τα χέρια μας στάζουν αίμα σ' αυτό το βρώμικο πόλεμο».
Είναι οι ιμπεριαλιστές των ΗΠΑ που κάνουν την επίθεση.
Η φωτιά της επέμβασης πρέπει να σβήσει.
Να φύγουν οι ξένοι απ' το Βιετνάμ.
Να γίνουν διαπραγματεύσεις
για να υπάρξει Ειρήνη και Δημοκρατία
σύμφωνα με τη θέληση του λαού της τραγικής τούτης χώρας.
Οδοιπορώ και για το μακρινό, μαρτυρικό Βιετνάμ.

8

Σ' έναν κόσμο όπου οι Μεγάλοι έχουν στα χέρια τους τα μέσα του ολέθρου,
έχουνε κι οι μικροί να παίξουν ένα μεγάλο ρόλο.
Συμφωνώ μ' όσους ζήτησαν, σαν τον Ου-Θαντ,
να γίνουν τα Βαλκάνια απύραυλη ζώνη
κι η Μεσόγειος,
αυτό το αρχαίο λίκνο των πολιτισμών.
Επιδοκιμάζω
τις φιλειρηνικές διακηρύξεις
των προέδρων Ελλάδος – Γιουγκοσλαβίας, στο Βελιγράδι,
κι αγωνίζομαι να γίνουν πράξη.

9

Δεν έχουν θέση στην Ελλάδα οι βάσεις του θανάτου.
Δεν έχουν θέση στα ήρεμα λιμάνια μας
τα μακάβρια όπλα των ξένων φορτωμένα στα «Ρίκετς».
Αρνούμαι την «πολυμερή», και κάθε ιδέα
να πάρουν οι Γερμανοί θερμοπυρηνικά όπλα.
Οι γαλάζιες μας θάλασσες
ήταν πάντα δεσμός εμπορικών ανταλλαγών και Ειρήνης,
– «ομφάλιος λώρος» της πατρίδας μας μ' όλο τον κόσμο.
Και πρέπει να μείνουν.

Αρνούμαι να επιτρέψω οι δεσμοί με το ΝΑΤΟ
να γίνουν δεσμά για την Κύπρο.
Η Ελλάδα
έχει πολιτική δική της και δική της πολιτιστική αποστολή.
Πρέπει να γίνει αδέσμευτη,
για να μείνει περήφανη.

11

Χιλιάδες δισεκατομμύρια σπαταλιούνται για μέσα ολέθρου.
Θα γίνονταν σχολεία και κήποι κι εργαστήρια,
ψωμί και σίχοι, αλέτρια και βιολιά.
Και θ' άλλαζε η μορφή του κόσμου.
Εμπρός, λοιπόν, όλα τα όπλα στα μουσεία
πριν σκάψουμε τον τάφο της Ανθρωπότητας.
Τα όπλα στα Μουσεία,
και τ' αγάλματα των μεγάλων νεκρών,
των παραμελημένων ηρώων της Σκέψης και της Πράξης μες στους κήπους.
Οδοιπορώ για έναν πλήρη, γενικό και δίκαιο αφοπλισμό.
Για τον περιορισμό των αβάσταχτων στρατιωτικών δαπανών.
Οδοιπορώ για την απελευθέρωση του ανθρώπου απ' το φόβο του πολέμου.
Οδοιπορώ για την Ειρήνη και την Ευτυχία της Ανθρωπότητας.

12

Δε φτάνει ν' αγαπάμε την Ειρήνη και τον Άνθρωπο.
Πρέπει ν' αγωνιζόμαστε γι' αυτόν.
Είμαι ένας απ' την ατέλειωτη στρατιά που ζώνει τον κόσμο.
Οδοιπορώ για να ενώσω κι εγώ τη θέλησή μου με τη θέληση όλων για την Ειρήνη.
Και δε θα σταματήσω
πριν η Ειρήνη στεριώσει για πάντα σ' ολόκληρη τη Γη.
Οδοιπορώ για τη βαθιά συνεννόηση ανθρώπου μ' άνθρωπο,
οδοιπορώ για την πρόοδο, την ευτυχία, την ελευθερία του ανθρώπου, οδοιπορώ
για την αξιοπρέπεια του ανθρώπου που έμαθε να περπατάει, ανάμεσα στ' αστέρια,
οδοιπορώ για να στήσουμε τη σημαία της ειρηνικής γης πάνω στ' αστέρια,
οδοιπορώ για την ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΙΡΗΝΗ.

Μ. Μπρεχτ - Γερμανικό εγχειρίδιο πολέμου (απόσπασμα)

Αυτοί που βρίσκονται ψηλά
θεωρούνε ταπεινό να μιλάς για το φαί.
Ο λόγος; έχουνε
κίολας φάει.
Οι ταπεινοί αφήνουνε τον κόσμο
χωρίς να 'χουνε δοκιμάσει
κρέας της προκοπής.
Πώς ν' αναρωτηθούν πουθ' έρχονται
και που πηγαίνουν; Είναι,
τα όμορφα δειλινά,

τόσο αποκαμωμένοι.
Το βουνό και την πλατιά τη θάλασσα
δε τα 'χουνε ακόμα δει
όταν σημαίνει η ώρα τους.
Αν δε νοιαστούν οι ταπεινοί
γι αυτό που είναι ταπεινό
ποτέ δε θα υψωθούν.
Το ημερολόγιο δε δείχνει ακόμα την ημέρα.
Οι μήνες όλοι, όλες οι ημέρες
είναι ακόμα ανοιχτές. Κάποια απ' αυτές
θα σφραγιστεί μ' έναν σταυρό.
Οι εργάτες φωνάζουν για ψωμί.
Οι έμποροι φωνάζουν γι αγορές.
Οι άνεργοι πεινούσαν. Τώρα
πεινάνε κι όσοι εργάζονται.
Τα χέρια που ήταν σταυρωμένα, σαλεύουν πάλι:
Φτιάχνουν οβίδες.
Αυτοί που αρπάνε το φαΐ απ' το τραπέζι
κηρύττουν τη λιτότητα.
Αυτοί που παίρνουν όλα τα δοσίματα
ζητάν θυσίες.
Οι χορτάτοι μιλάν στους πεινασμένους
για τις μεγάλες εποχές που θα 'ρθουν.
Αυτοί που τη χώρα σέρνουνε στην άβυσσο
λέν πως η τέχνη να κυβερνάς το λαό
είναι πάρα πολύ δύσκολη
για τους ανθρώπους του λαού.
Αυτοί που βρίσκονται ψηλά λένε: πόλεμος και ειρήνη
είναι δύο πράγματα ολότελα διαφορετικά.
Όμως η ειρήνη τους κι ο πόλεμος τους
μοιάζουν όπως ο άνεμος κι η θύελλα.
Ο πόλεμος γεννιέται απ' την ειρήνη τους
καθώς ο γιος από τη μάνα.
Έχει τα δικά της
απαίσια χαρακτηριστικά.
Ο πόλεμος τους σκοτώνει
ό,τι άφησε όρθιο
η ειρήνη τους.
Όταν αυτοί που είναι ψηλά μιλάνε για ειρήνη,
ο απλός λαός ξέρει
πως έρχεται ο πόλεμος.
Όταν αυτοί που είναι ψηλά καταριούνται τον πόλεμο,
οι διαταγές για επιστράτευση έχουν υπογραφεί.
Στον τοίχο, με κιμωλία γραμμένο:
«Θέλουμε πόλεμο».
Αυτός που το 'χε γράψει
έπεσε κιόλας.
Αυτοί που βρίσκονται ψηλά λένε:

Να ο δρόμος για τη δόξα.
Αυτοί που είναι χαμηλά λένε:
Να ο δρόμος για το μνήμα.
Ο πόλεμος που έρχεται
δεν είν' ο πρώτος. Πριν απ' αυτόν
γίνανε κι άλλοι πόλεμοι.
Όταν ετέλειωσε ο τελευταίος,
υπήρχαν νικητές και νικημένοι.
Στους νικημένους, ο φτωχός λαός
πέθαινε από την πείνα. Στους νικητές
ο φτωχός λαός πέθαινε το ίδιο.
Σαν έρθει η ώρα της πορείας, πολλοί δεν ξέρουν
πως επικεφαλής βαδίζει ο εχθρός τους.
Η φωνή που διαταγές τους δίνει
είναι του εχθρού η φωνή.
Κι εκείνος που για τον εχθρό μιλάει
είναι ο ίδιος τους ο εχθρός.
Νύχτα.
Τ' αντρόγυνα
ξαπλώνουν στο κρεβάτι τους. Οι νέες γυναίκες
θα γεννήσουν ορφανά.
Στρατηγέ, το τανκ σου είναι δυνατό μηχανήμα.
Θερίζει δάση ολόκληρα, κι εκατοντάδες άντρες αφανίζει.
Μόνο που έχει ένα ελάττωμα:
Χρειάζεται οδηγό.
Στρατηγέ, το βομβαρδιστικό σου είναι πολυδύναμο.
Πετάει πιο γρήγορα απ' τον άνεμο, κι απ' τον ελέφαντα σηκώνει
βάρος πιο πολύ.
Μόνο που έχει ένα ελάττωμα:
Χρειάζεται πιλότο.
Στρατηγέ, ο άνθρωπος είναι χρήσιμος πολύ.
Ξέρει να πετάει, ξέρει και να σκοτώνει.
Μόνο που έχει ένα ελάττωμα:
ΞΕΡΕΙ ΝΑ ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ.

Μπέρτολτ Μπρεχτ, Γερμανικό τραγούδι

Μιλάνε για καιρούς δοξασμένους, και πάλι
(Άννα, μην κλαις)
Θα γυρέψουμε βερεσέ απ' το μπακάλη.

Μιλάνε για του έθνους, ξανά, την τιμή
(Άννα, μην κλαις)
Στο ντουλάπι δεν έχει ψίχα ψωμί.

Μιλάνε για νίκες που το μέλλον θα φέρει
(Άννα, μην κλαις)

Εμέναν όμως δε με βάζουν στο χέρι.

Ο στρατός ξεκινά
(Άννα, μην κλαις)
Σαν γυρίσω ξανά
θ' ακολουθώ άλλες σημαίες.

ΣΟΥΧΕΪΡ ΧΑΜΑΝΤ, ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΩ

Δε θα χορέψω στα τύμπανα του πολέμου σας.
Δε θα δανείσω ούτε την ψυχή, ούτε τα κόκκαλά μου
στα τύμπανα του πολέμου σας.
Δε θα χορέψω στο ρυθμό σας.
Τον ξέρω αυτό το ρυθμό. Είναι άψυχος.
Δε θα σκοτώσω για σας .
Και κυρίως δε θα πεθάνω για σας.
Δε θα θρηνήσω το θάνατο, ούτε με αυτοκτονία, ούτε με δολοφονία.
Δε θα σταθώ στο πλάι σας, ούτε θα χορέψω με τις βόμβες σας,
επειδή όλοι οι άλλοι χορεύουν.
Όλοι κάνουνε λάθος.
Η ζωή είναι δικαίωμα, που δεν είναι εξασφαλισμένο ή απλό.
Δε θα ξεχάσω από πού προέρχομαι. Θα φτιάξω το δικό μου τύμπανο.
Συγκεντρωθείτε γύρω μου και το τραγούδι μας θα γίνει χορός.
Το βουητό μας θα γίνει τυμπανοκρουσία
Δε θα με ξεγελάσετε.
Δε θα δανείσω τ' όνομά μου, ούτε τον χτύπο μου στο ρυθμό σας.
Θα χορεύω και θα αντισταθώ και θα χορεύω και θα παραμείνω σταθερός και θα
χορεύω.
Αυτό το καρδιοχτύπι είναι πιο δυνατό από το θάνατο.
Το τύμπανο του πολέμου σας δεν είναι πιο δυνατό από αυτήν την ανάσα.

ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ – ΑΛΛΑ ΤΑ ΒΡΑΔΙΑ

Και να που φτάσαμε εδώ
χωρίς αποσκευές
μα μ' ένα τόσο ωραίο φεγγάρι.

Κι εγώ ονειρεύτηκα έναν καλύτερο κόσμο
φτωχή ανθρωπότητα, δεν μπόρεσες
ούτε ένα κεφάλαιο να γράψεις ακόμα.
Σα σανίδα από θλιβερό ναυάγιο
ταξιδεύει η γηραιά μας ήπειρος.

Αλλά τα βράδια τι όμορφα
που μυρίζει η γη...

Βέβαια αγάπησε τα ιδανικά της ανθρωπότητας,
αλλά τα πουλιά
πετούσαν πιο πέρα.
Σκληρός, άκαρδος κόσμος,
που δεν άνοιξε ποτέ μιαν ομπρέλα
πάνω απ' το δέντρο που βρέχεται.

Ύστερα ανακάλυψαν την πυξίδα
για να πεθαίνουν κι αλλού και την απληστία
για να μένουν νεκροί για πάντα.
Αλλά καθώς βραδιάζει
ένα φλάουτο κάπου
ή ένα άστρο συνηγορεί για όλη την ανθρωπότητα.

Αλλά τα βράδια τι όμορφα
που μυρίζει η γη...

Καθώς μένω στο δωμάτιο μου,
μου 'ρχονται άξαφνα φαιινές ιδέες.
Φοράω το σακάκι του πατέρα
κι έτσι είμαστε δυο,
κι αν κάποτε μ' άκουσαν να γαβγίζω
ήταν για να δώσω
έναν αέρα εξοχής στο δωμάτιο.

Κάποτε θα αποδίδουμε δικαιοσύνη
μ' ένα άστρο ή μ' ένα γιασεμί
σαν ένα τραγούδι, που καθώς βρέχει
παίρνει το μέρος των φτωχών.

Αλλά τα βράδια τι όμορφα
που μυρίζει η γη...

Όσο για μένα, έμεινα πάντα ένας πλανόδιος πωλητής αλλοτινών πραγμάτων,
αλλά... αλλά ποιος σήμερα ν' αγοράσει ομπρέλες από αρχαίους κατακλισμούς.

Αλλά μια μέρα δεν άντεξα.
Εμένα με γνωρίζετε, τους λέω.
Όχι, μου λένε.
Έτσι πήρα την εκδίκησή μου και δε στερήθηκα ποτέ τους μακρινούς ήχους.

Κι ύστερα στο νοσοκομείο που με πήγαν βιαστικά...
Τι έχετε, μου λένε.

Εγώ; Εγώ τίποτα, τους λέω. Μόνο πέστε μου γιατί μας μεταχειρίστηκαν,
μ' αυτόν τον τρόπο.

Το βράδυ έχω βρει έναν ωραίο τρόπο να κοιμάμαι.
Τους συγχωρώ έναν-έναν όλους.
Άλλοτε πάλι θέλω να σώσω την ανθρωπότητα,
αλλά εκείνη αρνείται.

Κύριε, αμάρτησα ενώπιόν σου, ονειρεύτηκα πολύ
(...) Έτσι ξέχασα να ζήσω.
Μόνο καμιά φορά μ' ένα μυστικό που το 'χα μάθει από παιδί,
ξαναγύριζα στον αληθινό κόσμο, αλλά εκεί κανείς δε με γνώριζε.
Σαν τους θαυματοποιούς που όλη τη μέρα χάρισαν τα όνειρα στα παιδιά
και το βράδυ γυρίζουν στις σοφίτες τους πιο φτωχοί κι απ' τους αγγέλους.

Ζήσαμε πάντοτε αλλού.
Και μόνο όταν κάποιος μας αγαπήσει, ερχόμαστε για λίγο
κι όταν δεν πεθαίνει ο ένας για τον άλλον είμαστε κιόλας νεκροί.

Αλλά τα βράδια τι όμορφα
που μυρίζει η γη...

Δωσ' μου το χέρι σου...
Δωσ' μου το χ'ερι σου...

ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ - Φυσάει στα σταυροδρόμια του κόσμου (απόσπασμα)

Παγωνιά!
Φυσάει στους έρημους δρόμους της πολιτείας.
Ο άνεμος στροβιλίζει τη σκόνη,
παρασέρνει τ' αποσιγάρα, τα σύννεφα, τα χαρτιά.
Λίγοι μοναχικοί διαβάτες περνάνε βιαστικοί στους δρόμους.
Φυσάει!
Φυσάει στις καμινάδες, στις στέγες, κάτω απ' τις γέφυρες.
Φυσάει μες απ' τ' αχαμνά σκέλια των κατάδικων που σουλατσάρουν στα προαύλια
των φυλακών.
Φυσάει στις ματωμένες κοιλίες των γυναικών που γεννάνε έξω απ' τις κλειστές
πόρτες των νοσοκομείων.
Φυσάει στις παράγκες, στα παραπήγματα, στα καπηλειά.

Φυσάει κάτω απ' τα παλιά ανάχτορα.
Μνημόσυνο για τους πεσόντες!
Εξέδρες.
Τα ψηλά καπέλα των υπουργών, μονύελα, γάντια, ακριβές γούνες.
Οι φαντάροι στη γραμμή παρουσιάζουν όπλα.
Πίσω απ' τις ξιφολόγχες που γυαλίζουν στριμώνχεται ο λαός.
Φάτσες τετράγωνες, ρυτιδωμένες.
Φάτσες μελανιασμένες απ' το κρύο, μελανιασμένες απ' τις
καπνιές.
Χοντρά, δυνατά σαγόνια, σαπισμένα δόντια.
Μάτια κάτω απ' τα τσαλακωμένα κασκέτα, κόκκινα και βλοσυρά.
Ανάπαυσον ο Θεός τους δούλους σου!
Αλληλούια!

Φυσάει!
Ένας γέρος μισοκοιμάται, ένας σοβατζής με τη φόρμα του χιονισμένη απ' ασβέστη.
Δεν υπάρχει διέξοδος.
Οι Σλάβοι μας απειλούν.
Ο πόλεμος.....
Ησυχία, ησυχία μιλάει ο κύριος υπουργός!
Ο πόλεμος....
Αλληλούια!
Φυσάει μες απ' τα δεκανίκια των σακάτηδων, που χτυπάνε τις πόρτες των
πολιτειών.
Φυσάει μες στις κιθάρες των τυφλών, που παίζουν στις γωνιές των δρόμων.
Φυσάει ανάμεσα στα κόκκαλα των νεκρών.
Μια γυναίκα σφίγγει τρομαγμένη το παιδί της,
εκείνο πονάει και μπήγει τις φωνές....
Οι νεκροί προχωράνε αμίλητοι.
Αναποδογυρίζουν τα καμιόνια, αναποδογυρίζουν τα τάνκς,
πατάνε πάνω στις ξιφολόγχες και τις σάλπιγγες.

Επιτεθείτε!
Οι χωριάτες αρπάζουν τα δικράνια τους και προχωράνε.
Ο άνεμος βουίζει μες στα στάχια. Βελάζουν τα μοσκάρια στις αυλές,
ξύλα κι αξίνες ανεμίζουν στον αέρα.
Οι δρόμοι, αυτά τα πελώρια λαρύγγια του κόσμου,
σφυροκοπάνε από κραυγές:
Ερχόμαστε!
Παραμερίστε!
Κατεβαίνουμε σαν μια χιονοστιβάδα, που όσο κατηφορίζει μεγαλώνει.

Μια απέραντη θέρμη από χιλιάδες χνώτα.
Τα κεριά λιώνουν μονομιάς στο βάθος των εκκλησιών.
Τραντάζεται ο θόλος τ' ουρανού απ' τα μεγάλα καρδιοχτύπια.
Ερχόμαστε από πολύ μακριά!
Πηγαίνουμε πολύ μακριά!
Βαδίσουμε μες στη λάσπη και το αίμα,
βαδίσουμε πάνω στα κόκκαλα των παιδιών μας,
βαδίσουμε χιλιάδες χρόνια για να 'ρθουμε.
Φάτσες σημαδεμένες απ' τα οξέα και τις μπαλνταδιές του μέλλοντος.
Χέρια που παίζουνε σαν παιχνιδάκια τις βαριές και την τύχη του κόσμου.
Ειρήνη!

Σφυρίζουν τα τραίνα,
μια μεγάλη βουή απ' όλα τα σημεία του ορίζοντα,
χιλιάδες χέρια αδράχνουν και χτυπάνε τις καμπάνες.
Οι κουλοχέρηδες αρπάζουν με τα δόντια τους και τραβάνε τα σκοινιά.
Οι γυναίκες αρπάζουν τα μωρά τους και τα σηκώνουν ψηλά σαν λάβαρα.
Ο άνεμος φυσάει τα μαλλιά τους.
Ο άνεμος φυσάει και ξεδιπλώνει σαν σημαίες τα μαλλιά τους.
Θέλουμε να σπείρουμε,
θέλουμε να υφάνουμε,
θέλουμε να γεννήσουμε,
ειρήνη!
Ειρήνη!

Ο άνεμος σκίζει τα σύννεφα
και πάνω σ' αυτά τα κουρελιασμένα πλήθη,
πέφτει ξαφνικά ένας καταρράχτης φως.
Είμαστε εμείς που ζυμώνουμε και δεν έχουμε ψωμί.
Εμείς που βγάζουμε το κάρβουνο και κρυώνουμε.
Είμαστε εμείς που δεν έχουμε τίποτα
κι ερχόμαστε να πάρουμε τον κόσμο.
Ειρήνη!
Ειρήνη!
Είμαστε οι προλετάριοι!

Σαν μια αστραπή το αύριο αυλακώνει τις πρωτεύουσες,
οι πολιτείες φαρδαίνουνε σπρωγμένες απ' τους αγκώνες του πλήθους,
οι περαστικές σκιές πέφτουν τραχειές πάνω στα μέγαρα σαν αξίνες.

Αυτός ο θόρυβος είναι ο σφυγμός ενός πελώριου πυρετού.
Θα 'λεγες πως το ίδιο το μέλλον βαδίζει σήμερα!

Οι τυφλοί πίσω απ' το σκοτάδι τους με τρεμάμενα ρουθούνια
μυρίζονται αυτόν τον ήλιο που πάει ν' ανατείλει.
Είμαστε εμείς που γκρεμιζόμαστε απ' τις σκαλωσιές.
Εμείς που μας θάβουν οι στοές των ορυχείων.
Εμείς που πέφτουμε ουρλιάζοντας μες τα λιωμένα μέταλλα.
Ειρήνη!
Ειρήνη!
Ο άνεμος που σας παρασέρνει απόψε έρχεται απ' τα χνώτα μας και τα φυσερά μας.

Χιλιάδες άνθρωποι προχωράνε
βλοσυροί, χοντροκομμένοι, βρώμικοι, μην πιστεύοντας στο Θεό,
κουβαλώντας σαν ένα καινούργιο πελώριο Θεό τη δύναμη τους.
Είμαστε εμείς που κλαίμε σ' όλες τις γωνιές του κόσμου.
Εμείς που βλαστημάμε όλα τα ιερά του κόσμου.
Είμαστε εμείς που τραγουδάμε σ' όλες τις γλώσσες του κόσμου!
Ειρήνη!
Ειρήνη!

Προχωράνε απ' όλα τα σημεία της γης,
με τις χοντρές πατούσες τους, γκρεμίζοντας τα σύνορα,
με τα σκληρά ροζιασμένα χέρια τους, σχεδιάζοντας πάνω στον κόκκινο ορίζοντα
τις φαρδιές χειρονομίες ενός καινούργιου πεπρωμένου.

Και πίσω έρχεται ο άνεμος!
Πίσω τους έρχεται ο μεγάλος άνεμος!
Πίσω τους έρχεται ο μεγάλος άνεμος βουίζοντας....

Ειρήνη!

Ειρήνη!

Ε ι ρ ή ν η !

Τάκης Βαρελάς - Ανησυχούν τα πουλιά!

Ανησυχούν τα πουλιά!

Αυτά τα σύννεφα, δεν είναι της βροχής.

Ο αέρας τους, έχει τη μυρουδιά της καμένης σάρκας.

Τα σύρματα στους σκουριασμένους πασσάλους,
μήτε δένδρα, ούτε κλαδάκια είναι.
Ανησυχούν τα πουλιά!
Ανήσυχος και εγώ, ίσως και εσύ.
Ακούγονται τα άφωνα τύμπανα του πολέμου
και είναι ο ρυθμός στις παρελάσεις του θανάτου,
τότε που έφευγαν τα λουλούδια για το μέτωπο!
Ανησυχούν τα πουλιά!
Κοντά μου ακούγεται ο πόνος,
σαν η Ειρήνη τους γεννοβολάει τον πόλεμο τους.
Αυτό μου είπαν τα μάτια των πουλιών,
μιας και η λαλιά τους κόπηκε
και έσβησε στα πεδία των μαχών!

Ναζίμ Χικμέτ (απόδοση Γ. Ρίτσου) - Το μικρό κορίτσι

Εγώ είμαι που χτυπώ την πόρτα σας
Εδώ ή αλλού χτυπάω όλες τις πόρτες
Ω μην τρομάζετε καθόλου που 'μαι αθώρητη
κανένας μια μικρή νεκρή δεν μπορεί να δει

Εδώ και δέκα χρόνια εδώ καθόμουν
στη Χιροσίμα ο θάνατος με βρήκε
κι είμαι παιδί τα επτά δεν τα καλόκλεισα
μα τα νεκρά παιδιά δεν μεγαλώνουν.

Πήραν πρώτα φωτιά οι μακριές πλεξούδες μου
μου καήκανε τα χέρια και τα μάτια
Όλη όλη μια χουφτίτσα στάχτη απόμεινα
την πήρε ο άνεμος κι αυτή σ' ένα ουρανό συννεφιασμένο

Ω μη θαρρείτε πως ζητάω για μένα τίποτα
Κανείς εμένα δεν μπορεί να με γλυκάνει
γιατί το παιδί που σαν εφημερίδα κάηκε
δεν μπορεί πια τις καραμέλες σας να φάει

Εγώ είμαι που χτυπώ την πόρτα σας, ακούστε με
φιλέψτε με μονάχα την υπογραφή σας
έτσι που τα παιδάκια πια να μην σκοτώνονται
και να μπορούν να τρων τις καραμέλες.

Νικηφόρος Βρεττάκος – Ειρήνη είναι όταν

Σας χωρίζει ένα αδιόρατο χάσμα απ' τον κόσμο.
Σας διέφυγαν πράγματα.
Δεν τα 'χετε όλα καλά λογαριάσει,
δεν τα 'χετε δει,
ακούσει όσο πρέπει.
Γ' αυτό και σας φαίνεται
τόσο παράξενο, που κλείνω, ανοίγω το παράθυρο κι άλλο δεν σας λέω:
«Ειρήνη!»

Ειρήνη, λοιπόν,
είναι ό,τι συνέλαβα μες απ' την έκφραση
και μες απ' την κίνηση της ζωής. Και Ειρήνη
είναι κάτι βαθύτερο απ' αυτό που εννοούμε
όταν δεν γίνεται κάποτε πόλεμος.
Ειρήνη είναι όταν τ' ανθρώπου η ψυχή
γίνεται έξω στο σύμπαν ήλιος· κι ο ήλιος
ψυχή μες στον άνθρωπο.

Μπέρτολτ Μπρεχτ – Για τον όρο Μετανάστης

Λαθμεμένο μού φαινόταν πάντα τ' όνομα που μας δίνουν:
«Μετανάστες».
Θα πει, κείνοι που αφήσαν την πατρίδα τους. Εμείς, ωστόσο,
δε φύγαμε γιατί το θέλαμε,
λεύτερα να διαλέξουμε μιαν άλλη γη. Ούτε
και σε μιαν άλλη χώρα μπήκαμε
να μείνουμε για πάντα εκεί, αν γινόταν.
Εμείς φύγαμε στα κρυφά. Μας κυνηγήσαν, μας προγράψανε.
Κι η χώρα που μας δέχτηκε, σπίτι δε θα 'ναι, μα εξορία.
Έτσι, απομένουμε δω πέρα, ασύχαστοι, όσο μπορούμε πιο κοντά
στα σύνορα,

προσμένοντας του γυρισμού τη μέρα, караδοκώντας το παραμικρό
σημάδι αλλαγής στην άλλην όχθη, πνίγοντας μ' ερωτήσεις
κάθε νεοφερμένο, χωρίς τίποτα να ξεχνάμε, τίποτα
ν' απαρνιόμαστε,
χωρίς να συχωράμε τίποτ' απ' όσα έγιναν, τίποτα δε συχωράμε.
Α, δε μας ξεγελάει τούτη η τριγύρω σιωπή! Ακούμε ίσαμ' εδώ
τα ουρλιαχτά που αντιλαλούν απ' τα στρατόπεδά τους. Εμείς
οι ίδιοι
μοιάζουμε των εγκλημάτων τους απόηχος, που κατάφερε
τα σύνορα να δρασκελίσει. Ο καθένας μας,
περπατώντας μες στο πλήθος με παπούτσια ξεσκισμένα,
μαρτυράει την ντροπή που τη χώρα μας μολεύει.
Όμως κανένας μας
δε θα μείνει εδώ.
Η τελευταία λέξη δεν ειπώθηκε ακόμα.

Σταυρούλα Παγώνα - Αν...

Αν οι καραμπίνες
πετούσαν σερπαντίνες.
Κι άμα τα κανόνια
εκτοξεύανε μπαλόνια.

Αν της γης τα πολυβόλα
καραμέλες ρίχναν όλα.
Κι αν αντί για τις ρουκέτες
πέφταν γεμιστές γκοφρέτες.

Αν αρχόντοι, βασιλιάδες
πέφταν μες στις μαρμελάδες.
Κι αν του κόσμου οι στρατηγοί
πέφταν μες στη σαντιγί,
δε θα ήτανε λιγάκι
πιο καλή αυτή η γη;

Αν οι καραμπίνες
πετούσαν σερπαντίνες.
Κι άμα τα κανόνια
εκτοξεύανε μπαλόνια.

Αν αντί για χρήματα
πληρώναμε με ποιήματα.
Κι αν τα σύνορα και οι φράχτες
σβήναν απ' της γης τους χάρτες.

Αν αρχόντοι, βασιλιάδες
πέφταν μες στις μαρμελάδες.
Κι αν του κόσμου οι στρατηγοί
πέφταν μες στη σαντιγί,
δε θα ζούσαμε στ' αλήθεια
πιο καλά απ' τα παραμύθια;

Αν...

Βασίλης Ρώτας – Ειρήνη

Έλα, Ειρήνη, χαρά των λαών, των μανάδων ελπίδα,
συ που φυτεύεις και χτίζεις και κάνεις τη γη περιβόλι,

συ που αναθρέφεις κι αντρείεύεις τα νιάτα μ' αγώνες ωραίους,
έλα κι οι δρόμοι σου λάμπουν πλυμένοι με δάκρυα κι αίμα.

Τόσα κορμιά φυτεμένα στα πλάγια πετάξανε κλώνους,
έλα σαν άνοιξη κι άνοιξε πόρτες κλεισμένες και κάστρα.

Έλα να βγουν τα κοπάδια στην έρημη γη να βοσκήσουν,
να βγουν ανθοί και πουλιά να λαλήσουν επάνω στους φράχτες.

Έλα σαν μάνα γλυκιά, σε καλούνε τα νιάτα του κόσμου,
να μπεις με νέο τραγούδι μπροστά στο χορό τους, **Ειρήνη**.

Γιώργος Μαρίνος – Όταν κάνουνε πόλεμο

Όταν κάνουνε πόλεμο η γη έχει πονόλαιμο,
πονάει η καρδιά της και κλαίνε τα παιδιά της.
Κι όλο κάνουνε πόλεμο κι άντε με τον πονόλαιμο,
τον άρρωστο λαιμό της από τον πόλεμό της.
Ενάντια στον πονόλαιμο στον πόνο και τον πόλεμο,
υπάρχει μια ασπιρίνη, άνθρωποι πέστε **ΕΙΡΗΝΗ!**

Φίλιππος Βαμβουκάκης – Ειρήνη θέλουμε!

Ειρήνη λέμε, τη θέλουμε τώρα!
Την απαιτούμε άμεσα να 'ρθει,
με κόκκινη ρομφαία
και μάτια κάρβουνα αναμμένα!

Όχι με τη λευκή αθώα μορφή,
όχι άλλο με πλαδαρότητα και αφέλεια!
Ειρήνη θέλουμε ορμητική σαν άτι,
σα χείμαρρο και νάμα καθαρτικό!

Ειρήνη θέλουμε,
για να κερδίσουμε τη δική μας ζωή,
για ν' απαιτήσουμε το δίκαιο μερτικό μας!

Όχι για να παρακαλέσουμε,
όχι για να προσπέσουμε,
όχι για να προσευχηθούμε,
μα για να πολεμήσουμε,
μ' επιχειρήματα βαριά,
για να δουλέψουν τα μυαλά και οι καρδιές μας,
τα πνεύματά μας να μερέψουν τους βαρβάρους
κι ο λόγος μας τη θέληση να θρέψει!

Ειρήνη θέλουμε και απαιτούμε ειρήνη εσέ,
να τις σαρώσεις του κόσμου τις προφάσεις!

Ειρήνη θέλουμε να ρέει σα μουσική και μέλι,
να προκαλεί και να θέλγει, να απλώνει την ορμή της
και το άρωμά της να μεθά τα σύμπαντα,
να περιστρέφει ανάστροφα τη γήινη σφαίρα,
να ζαλιστούν τα ανδρείκελα,
να σπάσουν, να διαλύσουν οι ψυχές του σκότους...

Έρωτας είναι η Ειρήνη φλογερός,
πύρινος εφιάλτης για τους καθημερινούς θανάτους!

Γιάννης Ρίτσος – Αν όλα τα παιδιά της γης

Αν όλα τα παιδιά της γης
πιάναν γερά τα χέρια
κορίτσια αγόρια στη σειρά
και στήνανε χορό,
ο κύκλος θα γινότανε
πολύ πολύ μεγάλος
κι ολόκληρη τη Γη μας
θ' αγκάλιαζε θαρρώ.

Αν όλα τα παιδιά της γης
φωνάζαν τους μεγάλους
κι αφήναν τα γραφεία τους
και μπαίνουν στο χορό,
ο κύκλος θα γινότανε
ακόμα πιο μεγάλος
και δυο φορές τη Γη μας
θ' αγκάλιαζε θαρρώ.

Θα ἔρχονταν τότε τα πουλιά,
θα ἔρχονταν τα λουλούδια,
θα ἔρχότανε κι η άνοιξη
να μπει μες στο χορό
κι ο κύκλος θα γινότανε
ακόμα πιο μεγάλος
και τρεις φορές τη Γη μας
θ' αγκάλιαζε θαρρώ!

Μαχμούτ Νταρούις – Να σκέφτεσαι τους άλλους

Καθώς ετοιμάζεις το πρωινό σου, να σκέφτεσαι τους άλλους.
Μην ξεχνάς να ταΐζεις τα περιστέρια.
Όταν πολέμους ξεκινάς, να σκέφτεσαι τους άλλους.
Μην ξεχνάς όσους λαχταρούν την ειρήνη.
Όταν πληρώνεις το νερό, να σκέφτεσαι τους άλλους.
Εκείνους που μόνο τα σύννεφα έχουν να τους θηλάσουν.
Όταν γυρνάς στο σπιτικό σου, να σκέφτεσαι τους άλλους.
Μην ξεχνάς όσους ζουν σε αντίσκηνα.
Όταν τα αστέρια μετράς πριν κοιμηθείς, να σκέφτεσαι τους άλλους.
Εκείνους που δεν έχουνε πού να πλαγιάσουν.
Όταν ελεύθερα μιλάς, να σκέφτεσαι τους άλλους.
Εκείνους που δεν τους αφήνουν να μιλήσουν.
Και καθώς σκέφτεσαι εκείνους τους άλλους,

στον εαυτό σου γύρισε και πες:
«Αχ και να ήμουν ένα κερι στο σκοτάδι».